

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain, lapsilisälain sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että indeksisuojan ulkopuolella olevat vähimmäismääräinen kuntoutusraha ja vähimmäismääräinen sairaus-, äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainraha sekä erityishoitoraha sidotaan kuluttajahintojen muutosta vastaavaan kansaneläkeindeksiin. Lisäksi ehdotetaan, että kansaneläkeindeksiin sidotaan myös lapsilisät sekä lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki.

Esitykseen sisältyy myös ehdotus niiden sairausvakuutuslaissa ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusraha-

etuuksista annetussa laissa olevien euromäärien muuttamisesta vuoden 2010 tasoon, joita jo voimassa olevan lain mukaan korotetaan vuosittain indeksin muutosta vastaavasti.

Esitys liittyy valtion vuoden 2011 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Esitykseen sisältyvät lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011, kuitenkin niin, että etuuksien kansaneläkeindeksiin sitomista koskeva muutos tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Kuntoutusraha, sairaus-, äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainraha ja erityishoitoraha

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan sairaus- ja vanhempainpäivärahan, erityishoitorahan sekä kuntoutusrahan vähimmäismäärä on 22,04 euroa arkipäivältä.

Pääsääntöisesti sairausvakuutuslain (1224/2004) mukainen päivärahaetuus määräytyy työkyvyttömyyden tai vanhempainpäivärahaoikeuden taikka erityishoitorahoikeuden alkamista edeltäneenä vuonna toimitussa verotuksessa todettujen työtulojen perusteella. Työtuloilla tarkoitetaan työ- tai virkasuhteesta saatua palkkaa, yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukaista kunkin vuoden vahvistettua työtuloa ja työeläkelaeissa tarkoitettua palkkaa, jota ulkomaantyössä pidetään eläkepalkkaan luettavan työansion ja eläkemaksujen perusteena (vakuutuspalkka). Tietyissä tilanteissa verotuksessa todettujen työtulojen lisäksi vakuutetulla on mahdollisuus esittää työtulot työkyvyttömyytensä, vanhempainpäivärahaoikeutensa taikka erityishoitorahoikeutensa alkamista välittömästi edeltäneiden kuuden kuukauden ajalta. Näitä työtuloja voidaan käyttää päivärahan määräytymisperusteena, jos ne ovat jatkuvasti olleet kahdella kerrottuna vähintään 20 prosenttia suuremmat kuin edellä mainitut verotuksessa todetut työtulot. Sairausvakuutuslain perusteella vakuutetulla on oikeus sairauspäivärahaan työtulojen perusteella jos hänen vuosityötulonsa tai arvioidut vuosityötulonsa ovat vuonna 2010 vähintään 1 264 euroa. Lisäksi vakuutetun on täytettävä työedellytys. Työedellytys ei täyty silloin, kun vakuutettu on ollut työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltäneet kolme kuukautta yhdenjaksoisesti omasta syystään vaila omaa työtä tai ansiotyötä.

Sairausvakuutuslain 11 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan päivärahaetuus on 70 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 26 720 euroa. Tämän

ylittävästä osasta 41 110 euron vuosituloon päivärahaetuuden määrä on 40 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta ja 41 110 euroa ylittävästä osasta 25 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta. Kuitenkin äitiysrahan määrä on 56 ensimmäisen arkipäivän ajalta 90 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 41 110 euroa; tämän ylittävästä osasta äitiysrahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta. Äidille maksettavan vanhempainrahan määrä on 30 ensimmäisen arkipäivän ajalta 75 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 41 110 euroa; tämän ylittävästä osasta äidille maksettavan vanhempainrahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta. Isälle maksettavan vanhempainrahan ja isäkuukauden isyysrahan määrä on 30 ensimmäisen isälle maksettavan arkipäivän ajalta 75 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 41 110 euroa; tämän ylittävästä osasta isälle maksettavan vanhempainpäivärahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta. Tulorajoja tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitettulla palkkakertoimella.

Sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan määrä voi määräytyä myös edeltävän etuuden perusteella. Päivärahaetuuksien määrästä edeltävän etuuden perusteella säädetään sairausvakuutuslain 11 luvun 6 §:ssä. Jos vakuutettu on sairaus- tai vanhempainpäiväraha- tai erityishoitorahoikeuden alkamista edeltävien neljän kuukauden aikana saanut työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista työttömyysetuutta tai julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain (1295/2002) mukaista koulutustukea tai työllistämistukea työelämävalmennukseen, hänelle maksettava sairaus- ja vanhempainpäiväraha tai erityishoitoraha on vähintään 86 prosenttia hänelle maksetun etuuden määrästä. Sairaus- ja vanhempainpäiväraha ja erityishoitoraha on vähintään opintorahan kuukausimäärän kahdes-

kymmenesviidesosa, jos vakuutettu on etuuskauden alkamista edeltävän neljän kuukauden aikana saanut opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa. Sairaus- ja vanhempainpäiväraha ja erityishoitoraha on vähintään kuntoutusrahan suuruinen, jos vakuutettu on etuuskauden alkamista edeltävien kuuden kuukauden aikana saanut Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa. Jos vakuutettu on saanut vastaavana aikana työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa tai kuntoutusavustuksena maksettavaa kuntoutusrahaa, sairaus- ja vanhempainpäiväraha ja erityishoitoraha on vähintään vakuutetulle suoritetun kuntoutusrahan kuukausimäärän kahdeskymmenesviidesosa. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaisesta ammatillisen kuntoutuksen ajalta määräytyneestä kuntoutusrahasta sitä osuutta, jolla se ylittää sen määrän, joka vastaavassa tilanteessa olisi määritelty mainitun lain 32 §:n 1 momentin mukaan kuntoutusrahan määräksi. Huomioon ei oteta myöskään Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 33 §:n 1 momentin mukaista 10 prosentin korotusta eikä työeläkelakien mukaista 33 prosentin korotusta. Jos vakuutettu on saanut sairaus- tai vanhempainpäivärahan taikka erityishoitorahan alkamista edeltäneenä aikana useampaa kuin yhtä edellä mainituista etuuksista, sairaus- ja vanhempainpäivärahan ja erityishoitorahan perusteena käytetään sitä etuutta, jota vakuutettu on viimeksi saanut.

Jos vakuutetulla ei ole oikeutta sairauspäivärahaan työtulojen eikä päivärahoikeutta edeltävän etuuden perusteella tai päiväraha jäisi vähimmäismääräistä päivärahaetuutta pienemmäksi tai työedellytys puuttuu, hänellä on oikeus saada sairauspäiväraha vähimmäismääräisen suuruisena sen jälkeen, kun sairaudesta johtuva työkyvyttömyys on kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 55 päivää. Jos kuitenkin työkyvyttömyyden alkaessa on ilmeistä, että työkyvyttömyys tulee jatkuamaan vähintään 300 arkipäivää, sairauspäivärahaa maksetaan vähimmäismääräisenä oma-

vastuuajan jälkeen (1 + 9 arkipäivää tai 1 arkipäivä).

Sairausvakuutuslain perusteella vakuutetulla on oikeus vanhempainpäivärahaan ja erityishoitorahaan edeltävän etuuden perusteella edellyttäen, että edeltävä etuus oikeuttaa päivärahaetuuden vähimmäismäärää suurempaan etuuteen. Vakuutetulla on oikeus saada vanhempainpäiväraha ja erityishoitoraha vähimmäispäivärahaetuuden suuruisena, jos etuus jäisi työtulon tai edeltävän etuuden perusteella vähimmäismääräistä päivärahaetuutta pienemmäksi. Äitiys- ja vanhempainraha maksetaan äidille vähimmäismäärän suuruisena silloin, jos äiti on samanaikaisesti ansiotyössä tai omassa työssä tai opiskelee päätoimisesti ja saa opintotukilain mukaista opintorahaa. Jos lapsen isä vastaa yksin lapsen huollosta tai jos isällä äidin kuoleman vuoksi on äitiysrahakaudella oikeus vanhempainrahaan, vanhempainraha maksetaan isälle vähimmäismäärän suuruisena, jos hän opiskelee ja saa opintotukilain mukaista opintorahaa tai tekee ansiotyötä taikka omaa työtä. Isyysraha maksetaan vähimmäismääräisenä varusmiespalveluksessa vakinaisessa väessä, aseettomana, reserviläisenä tai nostoväkeen kuuluvana puolustusvoimien palveluksessa taikka siviilipalvelusmiehenä olvalle sekä opintotukilain mukaista opintorahaa saavalle. Vanhempainpäiväraha maksetaan vähimmäismäärän suuruisena myös silloin, jos vakuutettu saa vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä, työttömyyseläkettä tai täyttä työkyvyttömyyseläkettä kansaneläkelain (568/2007) 12 §:n 1 momentin, työeläkelakien, liikennevakuutuslain tai tapaturmavakuutuslain perusteella.

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaan kuntoutusraha on määrältään vähintään yhtä suuri kuin se kuntoutujalle myönnettävä sairausvakuutuslain mukainen sairauspäiväraha, johon hänellä olisi oikeus, jos hän kuntoutuksen alkaessa olisi tullut työkyvyttömäksi. Ammatillisen kuntoutuksen ajalta kuntoutusrahan määrä päivältä on kuitenkin 75 prosenttia sairausvakuutuslain joko toimitettuun verotukseen perustuvan työtulon tai vakuutetun esittämän työtulon kolmasosasta. Kuntoutusrahan määrä on aina vä-

hintään sairausvakuutuslain mukaisen vähimmäismääräisen päivärahan suuruinen.

Jos kuntoutuja on kuntoutusrahan alkamista edeltäneiden neljän kuukauden aikana saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta, julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea tai työllistämistukea työelämävalmennukseen taikka opintotukilain mukaista opintorahaa, kuntoutusrahana maksetaan kuntoutuksen alkaessa vähintään sairausvakuutuslain 11 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu euromäärä lisättynä 10 prosentilla. Jos kuntoutuja on edeltäneiden neljän kuukauden aikana saanut useampaa kuin yhtä edellä mainituista etuuksista, kuntoutusraha lasketaan sen etuuden määrän perusteella, joka näistä on suurin. Jos kuntoutuja on saanut kuntoutuksen alkamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa, kuntoutusraha on vähintään tämän aiemman kuntoutusrahan suuruinen. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon edellä mainittua 10 prosentin korotusta eikä työeläkelakien mukaista 33 prosentin korotusta.

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 35 §:n mukaan kuntoutuksen toteutumisen turvaamiseksi ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutusrahan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä päivää kohden on kahdeskymmenesviidesosa 410,45 eurosta (rahamäärä vastaa vuodelle 2005 vahvistettua työntekijäin eläkelain 9 §:ssä tarkoitettua indeksilukua), jollei kuntoutujalla ole muiden Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista annetun lain säännösten nojalla oikeus määrältään tätä suurempaan kuntoutusrahaan. Kuntoutusrahapäätöksen ja kuntoutuksen väliseltä ajalta sekä kuntoutusjaksojen välissä kuntoutusraha maksetaan 20 prosentilla alennettuna.

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 37 §:n mukaan jos kuntoutuja saa ammatillisena kuntoutuksena järjestetyn koulutuksen tai siihen liittyvän harjoittelun ajalta säännöllisesti työtuloja, nämä tulot vähennetään samalta ajalta maksettavasta kuntoutusrahasta siltä osin kuin niiden määrä ylittää keskimää-

rin yhteensä 500 euroa kuukaudessa. Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 67 §:n mukaan 35 §:ssä tarkoitettua rahamäärää tarkistetaan työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitettun työeläkeindeksin muutoksen edellyttämällä tavalla ja 37 §:ssä tarkoitettua rahamäärää siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa säädetään.

Sairaus-, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahojen sekä erityishoitorahojen vähimmäistaso korotettiin pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelman mukaisesti työmarkkinatuen tasolle 1 päivästä tammikuuta 2009. Muutos koski myös Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaisen kuntoutusrahan vähimmäismäärää. Työttömyysturvalain (1290/2002) 14 luvun 1 §:n mukaan työmarkkinatuen rahamäärää tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään. Kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien rahamäärien alentamisen estämiseksi kansaneläkeindeksin pistelukuna käytetään vuonna 2010 poikkeuksellisesti samaa pistelukua kuin vuonna 2009.

Vuoden vaihteen yli maksussa oleva kuntoutusraha korotetaan kalenterivuoden alussa työntekijän eläkelain mukaisella työeläkeindeksillä. Ammatillisessa kuntoutuksessa olevan sekä nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärän tasoa korotetaan vuosittain työntekijäin eläkelain mukaisella työeläkeindeksillä. Tätä määrää ei kuitenkaan käytännössä nykyisin tule maksettavaksi, koska Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 32 §:n mukaisesti määräytyvä kuntoutusraha on aina tätä suurempi. Ammatillisessa koulutuksessa olevan kuntoutujan työtulojen yhteensovituksessa käytettävä tuloraja tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä.

Sairausvakuutuslain 18 luvun 13 §:n mukaan valtion varoista rahoitetaan kulut, jotka aiheutuvat sellaisen sairausvakuutuslain mukaisen päivärahaetuuden tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaisen kuntoutusrahan maksamisesta, joka on enintään 11 luvun 7 §:ssä tarkoitettun vähimmäismäärän suuruinen tai, kun on kysymyksessä Kansan-

eläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 35 §:ssä tarkoitettu kuntoutusraha, enintään viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettun vähimmäismäärän suuruinen.

Sairausvakuutuslain 18 luvun 13 §:n mukaan valtion varoista ei kuitenkaan rahoiteta niitä sairauspäivärahoja ja kuntoutusrahoja, jotka ovat enintään vähimmäismäärän suuruisia 12 luvun tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 36 §:n 1 momentin tai 37 taikka 39 §:n mukaisen yhteensovituksen vuoksi eikä niitä päivärahoja, joiden määrä on määräytynyt sairausvakuutuslain 11 luvun 6 §:ssä säädetyn edeltävän etuuden perusteella ja ovat tämän johdosta ilman vähimmäismäärään korottamista vähintään sairausvakuutuslain 11 luvun 7 §:ssä tarkoitettun vähimmäismäärän suuruisia.

Jos saman kalenterivuoden aikana vakuutetulle sairausvakuutuslain mukaan korvatuista lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista sekä perusvoiteista korvaamatta jääneiden korvauksen perusteena olevien kustannusten yhteismäärä ylittää 643,14 euroa (vuotuinen omavastuuosuus), vakuutetulla on sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:n mukaan oikeus ylittävältä määrältä lisäkorvaukseen. Lisäkorvaus on 100 prosenttia 1,50 euron lääkekohtaisen omavastuuosuuden ylittävältä osalta. Vuotuisen omavastuuosuuden rahamäärä on sidottu elinkustannusindeksiin siten, että sitä muutetaan samanaikaisesti ja samassa suhteessa kuin kansaneläkkeitä muutetaan kansaneläkeindeksistä annetun lain mukaisesti. Laissa mainittu euromäärä vastaa vuodelle 2004 vahvistettua kansaneläkeindeksistä annetussa laissa tarkoitettua indeksilukua.

1.2 Lapsilisä

Lapsilisälaissa (796/1992) säädetään alle 17-vuotiaan lapsen elatusta varten valtion varoista maksettavasta lapsilisästä. Lapsilisä toimii tulontasauksena lapsiperheiden ja lapsettomien kotitalouksien välillä. Lapsilisää maksetaan perheelle lapsesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi ja se on lapsikohtainen, kaikille lapsiperheille maksettava etuus.

Oikeus lapsilisän nostamiseen on lapsilisälain 6 §:n mukaan nostajaksi ilmoitetulla lapsen vanhemmalla tai huoltajalla, jonka huollossa lapsi on. Jos lapsilisän nostamiseen oikeutetusta henkilöstä syntyy epäselvyyttä, kuuluu oikeus lapsilisän nostamiseen sille henkilölle, joka pääasiassa huolehtii lapsen hoidosta ja kasvatuksesta. Silloin, kun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta huolehtii muu henkilö, oikeus lapsilisän nostamiseen on hänellä.

Lapsilisälain 7 §:n 1 momentin mukaan lapsilisä on lasta kohden 100 euroa kalenterikuukaudessa. Jos lapsilisän nostamiseen oikeutetulla henkilöllä on oikeus nostaa lapsilisää useammasta kuin yhdestä lapsesta, lapsilisän määrä on toisesta lapsesta 110,50 euroa, kolmannelta lapsesta 141 euroa, neljännestä lapsesta 161,50 euroa ja jokaisesta seuraavasta lapsesta 182 euroa kalenterikuukaudessa (lapsilisälain 7 §:n 2 momentti).

Lapsilisän yksinhuoltajakorotuksesta säädetään lapsilisälain 7 §:n 3 momentissa. Yksinhuoltajan lapsesta lapsilisä maksetaan korotettuna 46,60 eurolla kalenterikuukaudessa. Yksinhuoltajalla tarkoitetaan lapsilisälaissa lapsilisän nostamiseen oikeutettua henkilöä, joka ei lapsilisän maksukuukauden alkaessa ole avioliitossa tai joka ennen maksukuukauden alkua on muuttanut puolisostaan erilleen yhteiselämän lopettamiseksi. Yksinhuoltajana ei kuitenkaan pidetä henkilöä, joka avioliitto solmimatta jatkuvasti elää yhteisessä taloudessa avioliittomaisissa olosuhteissa toisen henkilön kanssa.

Lapsilisä on 100 euroa kalenterikuukaudessa silloin, kun lapsi on lapsilisälain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla laitostai perhehoidossa ja lapsilisä maksetaan kunnalle tai kun lapsilisä maksetaan lapsilisälain 12 §:n 1 momentin nojalla lapselle itselleen. Myös tällaisessa tilanteessa lapsilisä maksetaan korotettuna 46,60 eurolla kalenterikuukaudessa, jos kyse on yksinhuoltajan lapsesta.

Lapsilisälain toimeenpano kuuluu lapsilisälain 3 §:n nojalla Kansaneläkelaitokselle. Lapsilisälain 4 §:n mukaan valtio korvaa Kansaneläkelaitokselle maksettavista etuuksista aiheutuvat kustannukset.

Lapsilisälain 21 §:n mukaan valtioneuvostolla on oikeus korottaa lapsilisän määriä

enintään huhtikuusta 1962 alkaen laskettua elinkustannusten nousua vastaaviksi. Ensimmäisestä lapsesta maksettavaa lapsilisän määrää on muutettu viimeksi vuoden 2004 alusta lukien. Tällöin perheen ensimmäisestä lapsilisään oikeuttavasta lapsesta maksettavan lapsilisän määrää korotettiin 90 eurosta nykyiseen 100 euroon kalenterikuukaudessa. Vuoden 2009 alusta lukien lapsilisien määrää korotettiin 10 eurolla perheen kolmannesta lapsesta alkaen siten, että kolmannesta lapsesta maksettava lapsilisa nousi 131 eurosta 141 euroon, neljännessä lapsesta maksettava lapsilisa nousi 151,50 eurosta 161,50 euroon ja sitä useammasta lapsesta maksettava lapsilisa nousi 172 eurosta 182 euroon. Lisäksi lapsilisän yksinhuoltajakorotusta nostettiin vuoden 2008 alussa 36,60 eurosta nykyiseen 46,60 euroon lasta kohti kalenterikuukaudelta.

1.3 Lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki

Lasten kotihoidon tuesta ja yksityisen hoidon tuesta säädetään lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996). Lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki on lasten päivähoitosta annetun lain (36/1973) 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettulle päivähoitopaikalle vaihtoehtoinen lapsen hoidon järjestämiseksi suoritettava taloudellinen tuki.

Lain 2 §:ssä säädetään lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen määrittelystä ja 3 §:ssä hoitomuodon valinnasta. Säännösten nojalla kotihoidon tukea voidaan maksaa vanhemmalle tai muulle huoltajalle, joka ei valitse alle kolmivuotiaalle lapselleen lasten päivähoitosta annetun lain 11 §:n 1 momentin mukaista päivähoitopaikkaa. Kotihoidon tukea voidaan maksaa myös yli kolmivuotiaasta lapsesta, joka kuuluu samaan perheeseen alle kolmivuotiaan hoitorahaan oikeuttavan samalla tavalla hoidettavan lapsen kanssa.

Lasten yksityisen hoidon tukea puolestaan maksetaan lain 2 ja 3 §:n nojalla alle kouluikäisen lapsen vanhemman tai muun huoltajan osoittamalle yksityiselle hoidon tuottajalle tai palkatulle hoitajalle. Myös yksityisen hoidon tuen edellytyksenä on, että lapsi ei ole

kunnan järjestämässä päivähoitossa eikä hänelle ole varattu sieltä hoitopaikkaa.

Lasten kotihoidon tukeen ja yksityisen hoidon tukeen voi kuulua hoitoraha sekä perheen tulojen perusteella määräytyvä hoitolisa.

Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 4 §:n mukaan hoitorahaa maksetaan perheen kustakin lain 3 §:n mukaan tukeen oikeuttavasta lapsesta. Kotihoidon tuen hoitoraha on perheen yhdestä alle kolmivuotiaasta lapsesta 314,28 euroa ja kustakin seuraavasta alle kolmivuotiaasta lapsesta 94,09 euroa kalenterikuukaudessa. Yli kolmivuotiaasta lapsesta maksettava hoitoraha on 60,64 euroa. Tästä poikkeuksen muodostaa kuitenkin yli kolmivuotias tukeen oikeuttava ottolapsi, josta hoitoraha maksetaan samoin kuin alle kolmivuotiaasta lapsesta.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on perheen kustakin alle kouluikäisestä lapsesta 160 euroa kalenterikuukaudessa. Hoitoraha on kuitenkin enintään 58,87 euroa, jos lapsi osallistuu lasten kotihoidon tuesta ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 3 §:n 5 momentissa tarkoitettuun päivähoitoon, perusopetuslain (628/1998) mukaiseen esiopetukseen tai aloittaa perusopetuksen vuotta perusopetuslain 25 §:n 1 momentissa säädettyä aiemmin.

Hoitolisästä säädetään lain 5 §:ssä. Kotihoidon tuen hoitolisää maksetaan perheen yhdestä kotihoidon tuen hoitorahaan oikeuttavasta lapsesta. Hoitolisän täysi määrä on 168,19 euroa kalenterikuukaudessa. Yksityisen hoidon tuen hoitolisää maksetaan puolestaan perheen jokaisesta lapsesta. Sen täysi määrä on lasta kohden 134,55 euroa kalenterikuukaudessa.

Hoitolisän määrä on riippuvainen perheen tuloista. Lain 5 §:n 3 momentissa säädetään perheen koon mukaan määräytyvistä tulorajoista. Tulorajan ylittävä tulo vähentää hoitolisän täyttä määrää perheen koon mukaan määräytyvällä prosenttiosuudella tulorajan ylittävästä tulosta. Perheen kokona otetaan tulorajaa määrättäessä huomioon enintään kaksi päivähoitosta annetun lain 11 a §:n mukaisen valintaoikeuden piirissä olevaa perheen lasta.

Hoitolisä on kuitenkin vain puolet siitä, mitä hoitolisän määrä muuten olisi, jos lapsi

osallistuu lasten kotihoidon tuesta ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 3 §:n 5 momentissa tarkoitettuun päivähoitoon, perusopetuslain (628/1998) mukaiseen esiopetukseen tai aloittaa perusopetuksen vuotta perusopetuslain 25 §:n 1 momentissa säädettyä aiemmin.

Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 13 §:n mukaan virka- tai työsuhteessa olevalla Suomessa tosiasiallisesti asuvalla alle kolmivuotiaan lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, jonka keskimääräinen viikoittainen työaika on lapsen hoidon vuoksi enintään 30 tuntia, on oikeus saada osittaista hoitorahaa. Osittaista hoitorahaa maksetaan alle kolmivuotiaasta lapsesta. Lisäksi sitä maksetaan peruskoulun ensimmäisellä tai toisella luokalla olevasta lapsesta sekä esiopetuksessa olevasta lapsesta, jos hän osallistuu oppivelvollisena esiopetukseen oppivelvollisuuskoulun aloittamista edeltävänä vuonna. Jos lapsi kuuluu perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettua pidennettyä oppivelvollisuuden piiriin, osittaista hoitorahaa on kuitenkin oikeus saada siihen saakka kunnes lapsen kolmas lukuvuosi perusopetuksessa päättyy. Oikeus osittaiseen hoitorahaan on samoin edellytyksin myös lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla, joka toimii yrittäjänä ja jolla on yrittäjän eläkelaiassa (1272/2006) tarkoitettu vakuutus tai joka toimii maatalousyrittäjänä ja jolla on maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 10 §:ssä tarkoitettu vakuutus.

Osittaista hoitorahaa maksetaan vain yhdestä lapsesta kerrallaan, vaikka perheessä olisi useampi tukeen oikeutettu lapsi. Osittainen hoitoraha on 90 euroa kalenterikuukaudessa. Osittaista hoitorahaa ei kuitenkaan makseta, jos lapsen vanhempi tai muu huoltaja itse hoitaa lasta saaden kotihoidon tukea tai perheellä on oikeus saada erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa. Osittaista hoitorahaa voi kuitenkin saada samanaikaisesti yksityisen hoidon tuen tai kotihoidon tuen kanssa, jos lasta hoitaa muu henkilö kuin vanhemmat tai muu huoltaja. Kunnan järjestämä päivähoito ei estä osittaisen hoitorahan saamista.

Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 8 §:n mukaan lain toimeenpano kuuluu Kansaneläkelaitokselle. Lain

nojalla maksettavien tukien rahoituksesta säädetään lain 9 §:ssä. Kunnat korvaavat Kansaneläkelaitokselle lain nojalla maksetuista tuista aiheutuvat kustannukset lukuun ottamatta lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tilanteita, jotka valtio korvaa Kansaneläkelaitokselle. Kunnille aiheutuviin menoihin sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettua lakia (733/92) ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia (1704/2009).

Hoitorahan tasoa on korotettu viimeksi vuoden 2009 alusta voimaantulleella lainmuutoksella (763/2008, HE 129/2008). Tuolloin kotihoidon tukena perheen yhdestä alle kolmivuotiaasta lapsesta maksettava hoitoraha korotettiin 294,28 eurosta 314,28 euroon. Kustakin seuraavasta alle kolmivuotiaasta lapsesta maksettavan hoitorahan määrä säilyi aiemmalla tasolla 94,09 eurossa sekä perheen kustakin muusta lapsesta maksettavan hoitorahan määrä 60,46 eurossa kuukaudessa. Samalla yksityisen hoidon tuen hoitorahan määrä korotettiin 137,33 eurosta 160 euroon kuukaudessa lasta kohti. Osittaisen hoitorahan tasoa nostettiin lakimuutoksella (858/2009, HE 157/2009) vuoden 2010 alusta lukien 70 eurosta 90 euroon, jotta se korvaisi paremmin työajan lyhentämisestä johtuvaa palkan menetystä.

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Kuntoutusraha, sairaus-, äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainraha ja erityishoitoraha

Sairausvakuutuslain mukaisten päivärahojen vähimmäismäärää ei voimassa olevan lainsäädännön perusteella tarkisteta kansaneläkeindeksillä. Hallitusohjelman tavoite korottaa sairaus-, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahojen sekä erityishoitorahojen ja kuntoutusrahojen taso vähintään työmarkkinatuen tasolle ei toteudu, jos mainittuja päivärahojen vähimmäismääriä ei sidota kansaneläkeindeksiin. Ne jäävät 1 päivänä tammikuuta 2011 jälkeen työmarkkinatuen tasosta, jos työmarkkinatuen tasoa silloin korotetaan kansaneläkeindeksin pisteluvun muutoksen johdosta. Sen vuoksi ehdotetaan, että indeksisuojan ulkopuolella olevat vähimmäismää-

räiset sairaus-, äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainraha sekä erityishoitoraha sidotaan kuluttajahintojen muutosta vastaavaan kansaneläkeindeksiin 1 päivästä maaliskuuta 2011 alkaen ja ensimmäinen kansaneläkeindeksistä annetun lain mukainen korotus tehdään lain voimaan tullessa. Ehdotetun muutoksen seurauksena korottuisi myös kuntoutusrahan vähimmäismäärä vuosittain kansaneläkeindeksin mukaisesti. Vuodenvaihteen yli maksussa olevat kuntoutusrahat sen sijaan korottaisivat lainmuutoksen jälkeenkin työntekijäin eläkelain mukaisen työeläkeindeksin mukaisesti.

Selvyyden vuoksi myös sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä, 7 luvun 1 §:ssä ja 11 luvun 1 §:ssä säädetyt euromäärät ehdotetaan lakiin kirjattavaksi vuoden 2010 tasoisena. Myös kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain 35 §:n mukainen ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutusrahan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä sekä lain 37 §:ssä oleva yhteen sovitettaessa huomioon otettavien tulojen rajamäärä ehdotetaan kirjattavaksi lakiin vuoden 2010 tasoisena. Sen jälkeen kaikki sairausvakuutuslakiin ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annettuun lakiin sisältyvät indeksillä korotettavat euromäärät on ilmoitettu vuoden 2010 tasossa.

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain 70 §:ssä olevaa siirtymäsäännöstä ei ole tarpeen muuttaa. Ehdotettu laki uudempuna säädöksenä syrjäyttää alkuperäisen, 70 §:n 1 momentissa olevan säädöksen.

2.2 Lapsilisä sekä kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki

Lapsilisää sekä kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen hoitorahaa ja hoitolisää ei voimassa olevan lainsäädännön mukaan tarkisteta kansaneläkeindeksillä. Indeksiin sitomattomia etuuksia on tarkistettu aiemmin epä-säännöllisin väliajoin etuus kerrallaan.

Hallitus on hallitusohjelmansa mukaisesti sitoutunut vähentämään lapsiperheiden köyhyyttä ja eriarvoisuutta ja asettanut keskeiseksi tavoitteeksi lapsiperheiden taloudellisen aseman parantamisen. Perheiden kannal-

ta on tarkoituksenmukaista, että tuet säilyttäisivät reaaliarvonsa mahdollisimman hyvin ja indeksiin sitomisella säilytettäisiin perheille tulevien etuuksien ostovoima. Ilman indeksisuoja etuuden reaaliarvo heikkenee eikä etuuden määrä vastaa enää lainsäädäntöhetkellä tarkoitettua tasoa. Indeksiin sitomattomina lastenhoidon tukien ja lapsilisän määrät eivät seuraa elinkustannusten nousua ja menettävät näin ollen myös niille asetettua tavoitetta lisätä vanhempien valintavaihtoehtoja heidän päättäessä pienten lastensa hoitomuodoista.

Tästä johtuen ehdotetaan, että indeksisuojan ulkopuolella olevat lapsilisä sekä kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen hoitoraha ja hoitolisä sidotaan kuluttajahintojen muutosta vastaavaan kansaneläkeindeksiin 1 päivästä maaliskuuta 2011 alkaen ja ensimmäinen korotus tehdään lain voimaan tullessa. Indeksiin sitominen on tarkoitettu koskemaan vain laissa olevia lapsilisän sekä kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen euromääriä, esityksellä ei sen sijaan ehdoteta laissa olevien tulojen sitomista indeksiin.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 4 §:n 4 momenttia siten, että pykälään sisältyvä viittaus tukilain 3 §:n 3 momenttiin korjataan viittaamaan 3 §:n 5 momenttiin. Muutos on luonteeltaan tekninen.

3 Esityksen taloudelliset vaikutukset

Vähimmäismääräisiä päivärahoja maksetaan arviolta 57 000 henkilölle, joista vanhempainpäivärahan saajia on lähes puolet 24 000 henkilöä, sairauspäivärahan saajia 21 000 henkilöä ja kuntoutusrahan saajia 12 000 henkilöä.

Lapsilisää maksetaan keskimäärin 562 000 perheelle noin 1 017 000 lapsesta. Kotihoidon tukea maksetaan 65 000 perheelle noin 98 000 lapsesta, yksityisen hoidon tukea 14 000 perheelle 18 000 lapsesta ja osittaista hoitorahaa 10 000 perheelle.

Indeksisidonaisuudesta aiheutuvat kustannukset ja muut vaikutukset on arvioitu olettaen, että kansaneläkeindeksi nousisi 0,8 % vuonna 2011. Tällöin lisäkustannukset

olisivat vähimmäispäivärahojen osalta 0,5 miljoonaa euroa ja lapsilisien osalta 9,5 miljoonaa euroa vuonna 2011 lainsäädännön tullessa voimaan maaliskuun alussa. Lasten hoidon tuen osalta lainmuutoksen aiheuttamat kustannukset kunnille ovat vuonna 2011 2,4 miljoonaa euroa, josta valtionosuus on 1,2 miljoonaa euroa. Lasten hoidon tuen kustannusten lisäys on otettu huomioon valtion talousarviossa vuodelle 2011 momentilla 28.90.30. Kustannusvaikutukset kohoavat vuosittain nopeasti ollen vuonna 2014 vähimmäispäivärahojen osalta noin 8 miljoonaa euroa, lapsilisien osalta 103 miljoonaa euroa ja lasten hoidon tuen osalta 23 miljoonaa euroa.

Vuonna 2011 indeksidonnaisuus korottaisi vähimmäispäivärahaa 0,17 euroa päivältä eli 4,25 euroa kuukaudessa. Lapsilisiä korottuisi ensimmäisestä lapsesta 0,80 euroa kuukaudessa ja perheille maksettava lapsilisien yhteismäärä korottuisi keskimäärin 1,69 euroa kuukaudessa. Lasten kotihoidon tuen hoitoraha ensimmäisestä lapsesta korottuisi 2,51 euroa ja hoitolisän enimmäismäärä 1,34 euroa kuukaudessa. Yksityisen hoidon tuen hoitoraha nousisi 1,28 euroa ja hoitolisän enimmäismäärä 1,07 euroa kuukaudessa. Osittainen hoitoraha korottuisi 0,72 euroa kuukaudessa.

Esitys parantaa pienituloisten päivärahaa saavien sekä kaikkien lapsiperheiden talou-

dellista asemaa. Vähimmäismääräisten päivärahojen saajista 67 % on naisia.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa. Valmistelun yhteydessä on kuultu keskeisiä työmarkkinajärjestöjä. Niillä ei ollut huomautettavaa esityksen johdosta. Esitys on lisäksi ollut kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnan käsiteltävänä.

5 Voimaantulo

Sairausvakuutuslakia ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annettua lakia koskevat muutokset ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011, kuitenkin niin, että vähimmäismääräisen kuntoutusrahan ja vähimmäismääräisen sairaus-, äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainrahan sekä erityis- hoitorahan kansaneläkeindeksiin sitomista koskeva muutos tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011. Muut lainmuutokset ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun 8 §:n 1 momentti, 7 luvun 1 §:n 1 momentti, 11 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti ja 7 §, sellaisina kuin niistä on 5 luvun 8 §:n 1 momentti laissa 802/2008, 11 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 1342/2006 ja 7 § laissa 804/2008, seuraavasti:

5 luku

Lääkekorvaukset

8 §

Vuotuinen omavastuuosuus ja oikeus lisäkorvaukseen

Jos saman kalenterivuoden aikana vakuutetulle tämän luvun mukaan korvatuista lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista sekä perusvoiteista korvaamatta jääneiden korvauksen perusteena olevien kustannusten yhteismäärä ylittää 672,70 euroa (vuotuinen omavastuuosuus), vakuutetulla on oikeus ylittävältä määrältä lisäkorvaukseen. Lisäkorvaus on 100 prosenttia 1,50 euron lääkekohtaisen omavastuuosuuden ylittävältä osalta.

7 luku

Päivärahaetuuksien saamisen yleiset edellytykset

1 §

Oikeus päivärahaetuuteen työtulon perusteella

Vakuutetulla on oikeus sairauspäivärahaan työtulojen perusteella, jos hänen 11 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen vuosityötulojensa tai 11 luvun 4 §:ssä tarkoitettujen arvioiduttu-

lonsa ovat vähintään 1 264 euroa. Lisäksi vakuutetun on täytettävä 8 luvun 3 §:ssä säädetty työdellisyys.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

1 §

Päivärahaetuuksien määrä työtulojen perusteella

Päivärahaetus on 70 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 32 892 euroa. Tämän ylittävistä osasta 50 606 euron vuosituloon päivärahaetuuden määrä on 40 prosenttia vuosityötulon kolmasosasta ja 50 606 euron ylittävistä osasta 25 prosenttia vuosityötulon kolmasosasta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään:

1) äitiysrahan määrä on 56 ensimmäisen arkipäivän ajalta 90 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 50 606 euroa; tämän ylittävistä osasta äitiysrahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmasosasta;

2) äidille maksettavan vanhempainrahan määrä on 30 ensimmäisen arkipäivän ajalta 75 prosenttia vakuutetun verotuksessa todet-

tujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 50 606 euroa; tämän ylittävistä osasta äidille maksettavan vanhempainrahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta; sekä

3) isälle maksettavan vanhempainrahan ja isäkuukauden isyysrahan määrä on 30 ensimmäisen isälle maksettavan arkipäivän ajalta 75 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 50 606 euroa; tämän ylittävistä osasta isälle maksettavan vanhempainpäivärahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta.

7 §

Sairaus- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä

Sairaus- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä on 22,04 eu-

roa arkipäivältä. Tätä rahamäärää tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2011. Tämän lain 11 luvun 7 § tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

Tämän lain 7 luvun 1 §:ssä ja 11 luvun 1 §:ssä säädetyt rahamäärät vastaavat työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa vuonna 2010 ja tämän lain 5 luvun 8 §:n 1 momentin vuotuista omavastuusuutta sekä 11 luvun 7 §:n päivärahan vähimmäismäärää koskeva rahamäärä vastaa sitä kansaneläkeindeksin pistelukua, jonka mukaan vuoden 2010 tammikuussa maksettujen kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Ensimmäinen 11 luvun 7 §:ssä tarkoitettu kansaneläkeindeksistä annetun lain mukainen korotus tehdään lain voimaan tullessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 35 ja 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 35 § ja 37 §:n 1 momentti seuraavasti:

4 luku

37 §

Kuntoutusrahan määrä ja suhde muihin etuuksiin*Osittain yhteensovittettavat tulot*

35 §

Ammatillisessa kuntoutuksessa olevan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä

Kuntoutuksen toteutumisen turvaamiseksi ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutusrahan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä on 18,39 euroa arkipäivältä, jollei kuntoutujalla muiden tämän lain säännösten nojalla ole oikeus määrältään tätä suurempaan kuntoutusrahaan.

Jos kuntoutuja saa ammatillisena kuntoutuksena järjestetyn koulutuksen tai siihen liittyvän harjoittelun ajalta säännöllisesti työtuoloja, nämä tulot vähennetään samalta ajalta maksettavasta kuntoutusrahasta siltä osin kuin niiden määrä ylittää keskimäärin yhteensä 551 euroa kuukaudessa. Yhteensovittusta tehtäessä tulot kohdistetaan lukukausittain ajalle, jolta kuntoutusrahaa myönnetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2011.

Tämän lain 35 §:ssä säädetty rahamäärä vastaa vuodelle 2010 vahvistettua työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitettua indeksilukua ja tämän lain 37 §:ssä säädetty rahamäärä samalle vuodelle vahvistettua kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) tarkoitettua pistelukua.

3.

Laki**lapsilisälain 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsilisälain (796/1992) 21 § seuraavasti:

21 §

Indeksisidonnaisuus

Lain 7 §:ssä mainittuja rahamääriä tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

Lain 7 §:ssä säädetyt rahamäärät vastaavat vuodelle 2010 vahvistettua kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) tarkoitettua pistelukua

Ensimmäinen 21 §:ssä tarkoitettu kansaneläkeindeksistä annetun lain mukainen korotus tehdään lain voimaan tullessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettuun lakiin (1128/1996) siitä lailla 693/2002 kumotun 26 §:n tilalle uusi 26 § seuraavasti:

26 §

Indeksisidonnaisuus

Lain 4, 5 ja 13 §:ssä säädettyjä rahamääriä, lukuun ottamatta 5 §:n 3 momentin mukaisia tulo- ja kassajonoja, tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

Lain 4, 5 ja 13 §:ssä säädettyt rahamäärät, lukuun ottamatta 5 §:n 3 momentin mukaisia tulo- ja kassajonoja, vastaavat vuodelle 2010 vahvistettua kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) tarkoitettua pistelukua.

Ensimmäinen 26 §:ssä tarkoitettu kansaneläkeindeksistä annetun lain mukainen korotus tehdään lain voimaan tullessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 10 päivänä syyskuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Juha Rehula*

1.

Laki**sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun 8 §:n 1 momentti, 7 luvun 1 §:n 1 momentti, 11 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti ja 7 §, sellaisina kuin niistä on 5 luvun 8 §:n 1 momentti laissa 802/2008, 11 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 1342/2006 ja 7 § laissa 804/2008, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 luku

5 luku

Lääkekorvaukset**Lääkekorvaukset**

8 §

8 §

*Vuotuinen omavastuuosuus ja oikeus lisäkorvaukseen**Vuotuinen omavastuuosuus ja oikeus lisäkorvaukseen*

Jos saman kalenterivuoden aikana vakuutetulle tämän luvun mukaan korvatuista lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista sekä perusvoiteista korvaamatta jääneiden korvauksen perusteena olevien kustannusten yhteismäärä ylittää 643,14 euroa (vuotuinen omavastuuosuus), vakuutetulla on oikeus ylittävältä määrältä lisäkorvaukseen. Lisäkorvaus on 100 prosenttia 1,50 euron lääkekohtaisen omavastuuosuuden ylittävältä osalta.

Jos saman kalenterivuoden aikana vakuutetulle tämän luvun mukaan korvatuista lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista sekä perusvoiteista korvaamatta jääneiden korvauksen perusteena olevien kustannusten yhteismäärä ylittää 672,70 euroa (vuotuinen omavastuuosuus), vakuutetulla on oikeus ylittävältä määrältä lisäkorvaukseen. Lisäkorvaus on 100 prosenttia 1,50 euron lääkekohtaisen omavastuuosuuden ylittävältä osalta.

7 luku

7 luku

Päivärahaetuuksien saamisen yleiset edellytykset**Päivärahaetuuksien saamisen yleiset edellytykset**

1 §

1 §

*Oikeus päivärahaetuuteen työtulon perusteella**Oikeus päivärahaetuuteen työtulon perusteella*

Vakuutetulla on oikeus sairauspäivärahaan

Vakuutetulla on oikeus sairauspäivärahaan

työtulojen perusteella, jos hänen 11 luvun 2 §:ssä tarkoitetut vuosityötulonsa tai 11 luvun 4 §:ssä tarkoitetut arvioidut vuosityötulonsa ovat vähintään 1 027 euroa. Lisäksi vakuutetun on täytettävä 8 luvun 3 §:ssä säädetty työedellytys.

työtulojen perusteella, jos hänen 11 luvun 2 §:ssä tarkoitetut vuosityötulonsa tai 11 luvun 4 §:ssä tarkoitetut arvioidut vuosityötulonsa ovat vähintään 1 264 euroa. Lisäksi vakuutetun on täytettävä 8 luvun 3 §:ssä säädetty työedellytys.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

1 §

Päivärahaetuuksien määrä työtulojen perusteella

Päivärahaetuus on 70 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 26 720 euroa. Tämän ylittävästä osasta 41 110 euron vuosituloon päivärahaetuuden määrä on 40 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta ja 41 110 euroa ylittävästä osasta 25 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään:

1) äitiysrahan määrä on 56 ensimmäisen arkipäivän ajalta 90 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 41 110 euroa; tämän ylittävästä osasta äitiysrahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta;

2) äidille maksettavan vanhempainrahan määrä on 30 ensimmäisen arkipäivän ajalta 75 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 41 110 euroa; tämän ylittävästä osasta äidille maksettavan vanhempainrahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta; sekä

3) isälle maksettavan vanhempainrahan ja isäkuukauden isyysrahan määrä on 30 ensimmäisen isälle maksettavan arkipäivän ajalta 75 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 41 110 euroa; tämän ylittävästä osasta isälle maksettavan

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

1 §

Päivärahaetuuksien määrä työtulojen perusteella

Päivärahaetuus on 70 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 32 892 euroa. Tämän ylittävästä osasta 50 606 euron vuosituloon päivärahaetuuden määrä on 40 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta ja 50 606 euron ylittävästä osasta 25 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään:

1) äitiysrahan määrä on 56 ensimmäisen arkipäivän ajalta 90 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 50 606 euroa; tämän ylittävästä osasta äitiysrahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta;

2) äidille maksettavan vanhempainrahan määrä on 30 ensimmäisen arkipäivän ajalta 75 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 50 606 euroa; tämän ylittävästä osasta äidille maksettavan vanhempainrahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmassadasosasta; sekä

3) isälle maksettavan vanhempainrahan ja isäkuukauden isyysrahan määrä on 30 ensimmäisen isälle maksettavan arkipäivän ajalta 75 prosenttia vakuutetun verotuksessa todettujen vuosityötulojen kolmassadasosasta, jos vuosityötulot eivät ylitä 50 606 euroa; tämän ylittävästä osasta isälle maksettavan

vanhempainpäivärahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmasosasta.

vanhempainpäivärahan määrä on 32,5 prosenttia vuosityötulon kolmasosasta.

7 §

Sairaus- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä

Sairaus- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä on 22,04 euroa arkipäivältä.

7 §

Sairaus- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä

Sairaus- ja vanhempainpäivärahan sekä erityishoitorahan vähimmäismäärä on 22,04 euroa arkipäivältä. Tätä rahamäärää tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011. Tämän lain 11 luvun 7 § tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

Tämän lain 7 luvun 1 §:ssä ja 11 luvun 1 §:ssä säädettyt rahamäärät vastaavat työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa vuonna 2010 ja tämän lain 5 luvun 8 §:n 1 momentin vuotuista omavastuusuutta sekä 11 luvun 7 §:n päivärahan vähimmäismäärää koskeva rahamäärä vastaa sitä kansaneläkeindeksin pistelukua, jonka mukaan vuoden 2010 tammikuussa maksettujen kansaneläkkeiden suuruus on laskettu.

Ensimmäinen 11 luvun 7 §:ssä tarkoitettu kansaneläkeindeksistä annetun lain mukainen korotus tehdään lain voimaan tullessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain 35 ja 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) 35 § ja 37 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 luku

4 luku

Kuntoutusrahan määrä ja suhde muihin etuuksiin

Kuntoutusrahan määrä ja suhde muihin etuuksiin

35 §

35 §

Ammatillisessa kuntoutuksessa olevan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä

Ammatillisessa kuntoutuksessa olevan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä

Kuntoutuksen toteutumisen turvaamiseksi ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutusrahan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä päivää kohden on kahdeskymmenesviidesosa 410,45 eurosta, jollei kuntoutujalla muiden tämän lain säännösten nojalla ole oikeus määrältään tätä suurempaan kuntoutusrahaan.

Kuntoutuksen toteutumisen turvaamiseksi ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutusrahan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä on *18,39 euroa arkipäivältä*, jollei kuntoutujalla muiden tämän lain säännösten nojalla ole oikeus määrältään tätä suurempaan kuntoutusrahaan.

37 §

37 §

Osittain yhteensovitettavat tulot

Osittain yhteensovitettavat tulot

Jos kuntoutuja saa ammatillisena kuntoutuksena järjestetyn koulutuksen tai siihen liittyvän harjoittelun ajalta säännöllisesti työtuloja, nämä tulot vähennetään samalta ajalta maksettavasta kuntoutusrahasta siltä osin kuin niiden määrä ylittää keskimäärin yhteensä 500 euroa kuukaudessa. Yhteensovitusta tehtäessä tulot kohdistetaan lukukausittain ajalle, jolta kuntoutusrahaa myönnetään.

Jos kuntoutuja saa ammatillisena kuntoutuksena järjestetyn koulutuksen tai siihen liittyvän harjoittelun ajalta säännöllisesti työtuloja, nämä tulot vähennetään samalta ajalta maksettavasta kuntoutusrahasta siltä osin kuin niiden määrä ylittää keskimäärin yhteensä *551* euroa kuukaudessa. Yhteensovitusta tehtäessä tulot kohdistetaan lukukausittain ajalle, jolta kuntoutusrahaa myönnetään.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2011.*

*Tämän lain 35 §:ssä säädetty rahamäärä
vastaa vuodelle 2010 vahvistettua työntekijän
eläkelain 98 §:ssä tarkoitettua indeksilukua
ja tämän lain 37 §:ssä säädetty rahamäärä
samalle vuodelle vahvistettua kansaneläkein-
deksistä annetussa laissa (456/2001) tarkoi-
tettua pistelukua.*

3.

Laki**lapsilisälain 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsilisälain (796/1992) 21 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 §

21 §

Oikeus lapsilisän määrien korottamiseen

Indeksisidonnaisuus

Elinkustannusten noustua valtioneuvostolla on oikeus korottaa 7 §:ssä mainittuja lapsilisän määriä enintään huhtikuusta 1962 alkaen laskettua elinkustannusten nousua vastaviksi.

Lain 7 §:ssä mainittuja rahamääriä tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

Lain 7 §:ssä säädetyt rahamäärät vastaavat vuodelle 2010 vahvistettua kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) tarkoitettua pistelukua

Ensimmäinen 21 §:ssä tarkoitettu kansaneläkeindeksistä annetun lain mukainen korotus tehdään lain voimaan tullessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettuun lakiin (1128/1996) siitä lailla 693/2002 kumotun 26 §:n tilalle uusi 26 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

(kumottu)

26 §

Indeksisidonnaisuus

Lain 4, 5 ja 13 §:ssä säädettyjä rahamääriä, lukuun ottamatta 5 §:n 3 momentin mukaisia tuloajoja, tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

Lain 4, 5 ja 13 §:ssä säädettyt rahamäärät, lukuun ottamatta 5 §:n 3 momentin mukaisia tuloajoja, vastaavat vuodelle 2010 vahvistettua kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) tarkoitettua pistelukua.

Ensimmäinen 26 §:ssä tarkoitettu kansaneläkeindeksistä annetun lain mukainen korotus tehdään lain voimaan tullessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.